

**(С)поделена природа? Природно наследство и местно развитие
в един регион от българо-сръбското пограничие**

Ивайло Марков

Литература

В а з о в, Иван 1970: Погановският манастир. – В: *Съчинения в четири тома. Т. 4. Пътеписи и драми*. София: Български писател, 246–249 [Vazov, Ivan 1970: Poganovskiyat manastir. – In: *Sachineniya v chetiri toma. T. 4. Patepisi i dramii*. Sofia: Bulgarski pisatel, 246–249].

В а к а р е л с к и, Христо 1974: *Етнография на България*. София: Наука и изкуство [Vakarelski, Hristo 1974: *Etnografia na Bulgaria*. Sofia: Nauka i izkustvo].

В и д е н о в, Петър 2012: Димитровградско и Трънско се свързват с екопътека. – *Братство. Вестник на българите в Сърбия*, год. LIV, бр. 2333, 7 декември 2012 г. [Videnov, Petar, 2012: Dimitrovgradsko i Transko se svarzvat s ekorateka. – *Bratstvo. Vestnik na bulgarite v Sarbia*, god. LIV, br. 2333, 7 dekemvri 2012 g.]

В ъ л ч и н о в а, Галина 1999: *Знеполски похвали. Локална религия и идентичност в Западна България*. София: АИ „Проф. Марин Дринов“ [Valchinova, Galina 1999: *Znepolski pohvali. Lokalna religia i identichnost v Zapadna Bulgaria*. Sofia: AI “Prof. Marin Drinov”].

К а р а м и х о в а, Маргарита, Светлана Антова 2013: Югоембаргото обедини народите ни. – В: *Преходът в България: памети и рефлексии*. Съст. Михаил Груев. София: Анамнезис, 207–239 [Karamihova, Margarita, Svetlana Antova 2013: Yugoembargoto obedini narodite ni. – In: *Prehodat v Bulgaria: pameti i refleksii*. Sast. Mihail Gruev. Sofia: Anamnezis, 207–239].

К о н с т а н т и н о в, Алеко 1963: *Пътеписи*. София: Български писател [Konstantinov, Aleko 1963. *Patepisi*. Sofia: Bulgarski pisatel].

Концепция 2004: *Концепция за развитие на Туристически информационен център – Трън* [Kontseptsia 2004: *Kontseptsia za razvitie na Turisticheski informatsionen tsentar – Tran*].

К р ъ с т а н о в а, Красимира 2004: Културна технология и културен пейзаж. – *Български фолклор*, № 3, 68–82 [Krastanova, Krasimira 2004: *Kulturna tehnologia i kulturen peyzazh*. – *Bulgarski folklor*, № 3, 68–82].

М а н о л о в а - Н и к о л о в а, Надя 1997: Средна Западна България 1877–1879 г. Преходът между две епохи в Трънско-Брезнишкия край. – *Родина*, № 3–4, 159–173 [Manolova-Nikolova, Nadya 1997: *Sredna Zapadna Bulgariya 1877–1879 g. Prehodat mezhdur dve ephi v Transko-Breznishkiya kraj*. – *Rodina*, № 3–4, 159–173].

М а р к о в, Ивайло, Десислава Пилева 2011: Етнология и граници –

трансгранични дейности и употреба на културното наследство в българо-сръбското пограничие. – *Епохи*, № 2, 161–174 [Markov, Ivaylo, Desislava Pileva 2011: *Etnologia i granitsi – transgranichni deynosti i upotreba na kulturnoto nasledstvo v balgaro-srabskoto pogranichie*. – *Епохи*, № 2, 161–174].

М о м ч и л о в, Георги 1973: *По Ерма*. София: Медицина и физкултура [Momchilov, Georgi 1973: *Po Erma*. Sofia: Meditsina i fizkultura].

Н и к о л о в, Тодор, Борис К о л е в 2011: *Географски терминологичен речник*. София: АИ „Проф. Марин Дринов“ [Nikolov, Todor, Boris Kolev 2011: *Geografski terminologichen rechnik*. Sofia: AI “Prof. Marin Drinov”].

План Трън 2006: *План за развитие на община Трън (2006–2013)*. Трън: Общински съвет [Plan Tran 2006: *Plan za razvitie na obshtina Tran (2006–2013)*. Tran: Obshtinski savet].

План Димитровград 2012: *План руралног развоја општине Димитровград (2012–2021)*. Димитровград: Скупштина Општине [Plan Dimitrovgrad 2012: *Plan ruralnog razvoja opštine Dimitrovgrad (2012–2021)*. Dimitrovgrad: Skupština Opštine].

Р о б е в а, Елка 2014: Трън готви меморандум за сътрудничество със сръбската община Бабушница. – *Българска телеграфна агенция*, 29 януари 2014 [Robeva, Elka 2014: Tran gotvi memorandum za satrudnichestvo sas srbskata obshtina Babushnitsa – *Bulgarska telegrafna agentsia*, 29 yanuari 2014] – <http://www.bta.bg/bg/c/BO/id/756517>.

Стратегија 2003: *Стратегија за устойчиво развитие на община Трън в областите туризъм, селско и горско стопанство*. Трън [Strategia 2003: *Strategia za ustoychivo razvitie na obshtina Tran v oblastite turizam, selsko i gorsko stopanstvo*. Tran].

Т а ш к о в, Драган 2013: *Природне и културне вредности Специјалног резервата природе „Јерма“*. Београд/Пирот: Завод за заштиту природе Србије, Друштво пријатеља природе Стара планина [Taškov, Dragan 2013: *Prirodne i kulturne vrednosti Specijalnog rezervata prirode “Jerma”*. Beograd/Pirot: Zavod za zaštitu prirode Srbije, Društvo prijatelja prirode Stara Planina].

Трънска екопътека 2002: *Трънска екопътека*. Промоционална брошура. Българска асоциация за селски и екологичен туризъм [Transka ekopateka 2002: *Transka ekopateka*. Promotsionalna broshura. Bulgarska asotsiatsia za selski i ekologichen turizam].

Трансгранична екопътека 2013: *Трансгранична екопътека*. Промоционална диплояна. Община Трън [Transgranichna ekopateka 2013: *Transgranichna ekopateka*. Promotsionalna dipljana. Obshtina Tran].

Уредба 2014: Уредба о проглашењу Специјалног резервата природе „Јерма“ – *Службени гласник РС*, бр. 101/2014, 19.IX.2014 [Uredba 2014: Uredba o proglašenju Specijalnog rezervata prirode “Jerma”. – *Službeni glasnik RS*, br. 101/2014, 19.IX.2014].

В r a u n, Bruce 2004: Nature and Culture: on the Career of a False Problem. – In: Duncan, James S., Nuala C. Johnson, Richard H. Schein (eds.). *A Companion to Cultural Geography*. Malden, MA: Blackwell Publishing Ltd.

Descola, Philippe, Gísli Pálsson 1996: Introduction. – In: Descola, Philippe, Gísli Pálsson (eds.). *Nature and society. Anthropological perspectives*. London, New York: Routledge, 1–21.

Escobar, Arturo 1996: Constructing Nature: Elements for a Poststructural Political Ecology. – *Futures*, 28, No. 4, 325–343.

Haraway, Donna 1992: The Promises of Monsters: a Regenerative Politics for Inappropriate/d Others. – In: Grossberg, Lawrence, Cary Nelson, Paula A. Treichler (eds.). *Cultural Studies*. New York: Routledge, 275–332.

Howard, Peter, Thymio Papayannis 2007: Editorial: Nature as Heritage. – In: Howard, Peter, Thymio Papayannis (eds.). *Natural Heritage: At the Interface of Nature and Culture*. New York: Routledge, ix–xviii.

Hristov, Petko 2002: Use of the Holiday for Propaganda Purposes (the “Serbian” slava and/or the “Bulgarian” sabor). – *Ethnologia Balkanica*, 6, 69–80.

Kolossoff, Vladimir, James W. Scott 2013: Karelia: A Finnish-Russian Borderland on the Edge of Neighbourhood. – In: Eskelinen, Heikki, Ikka Liikanen, James W. Scott (eds.). *The EU – Russia Borderland*. London: Routledge, 194–210.

Marjanov, Milan 2012: Film: Rudareva sreća (1928) – *Virtuelni muzej Caribrod: prošlost, sadašnjost i budućnost Caribroda na jednom mestu*, 28.11.2012. – <http://muzejcaribrod.blogspot.bg/2012/11/film-rudareva-sreca-1928.html>.

Scott, James W. 2009: Bordering and Ordering the European Neighbourhood. A Critical Perspective on EU Territoriality and Geopolitics. – *TRAMES: A Journal of the Humanities and Social Sciences*, 13, No. 3, 232–247.

Scott, James W. 2012: European Politics of Borders, Border Symbolism and Cross-Border Cooperation. – In: Wilson, Thomas M., Hastings Donnan (eds.). *A Companion to Border Studies*. Oxford: Blackwell Publishing, 83–99.

Van Houtum, Henk 2002: Borders of Comfort, Spatial Economic Bordering Processes in the European Union. – *Regional and Federal Studies*, 12, No. 4, 37–58.

Wilson, Alexander 1992: *The Culture of Nature: North American Landscape from Disney to the Exxon Valdez*. Oxford: Blackwell.

Ивайло Марков

Институт за етнология и фолклористика

с Етнографски музей

ул. „Московска“ № 6А

1000 София, БЪЛГАРИЯ

ivo.d.mark@gmail.com